

Täysistunto

Tiistai 11.11.2025 klo 14.00—18.29

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 126/2025 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 11/2025 vp

Toinen käsittely

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotus, jonka sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu alkaa. Edustaja Lyly.

Keskustelu

17.54 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tästähän käytiin ensimmäisessä käsittelyssä jo aika paljon keskustelua, ja tämä 1 050 miljoonan vippaus Valtion Eläkerahastosta sen vuoksi, että vuonna 2027 velkasuhde saataisiin näyttämään paremmalta, on tämmöinen puliveivaus, jota ei pitäisi tehdä valtion varoilla. Tässä tapahtuu sellainen tilanne, että kun Eläkerahastossa tuotto on noin viisi ja puoli prosenttia ollut viimeisten vuosien aikana ja nyt kun sieltä tämä vähän yli miljardi otetaan pois, niin tämänkokoisen lainan ottaminen olisi ehkä ollut siinä kahden tai kahden ja puolen prosentin korolla saatavissa, eli tässä tulee noin 35 miljoonaa euroa vuodessa veronmaksajille lisää kuluja tällaisella yhden vuoden siirrolla. Sitten kun tällä siirrolla kuitenkin yritetään tehdä sitä, että velkasuhde sinä vuonna, vuodesta 2026 vuoteen 2027, ei kasvaisi vaan se pysyisi, niin nyt näyttää siltä, että sekään ei taida kestää. Tässä on vielä tämä vaalivuosi 2027 tulossa, niin että tässä ollaan vähän kalliita toimenpiteitä siihen vuoteen nyt tekemässä, ja siinä mielessä tämäntyyppisiä asioita ei pitäisi tehdä.

Arvoisa rouva puhemies! Tässä on vielä se, että myös äsken velkajarrutyöryhmässä, silloin kun sitä laitettiin liikkeelle ja sovittiin niistä periaatteista, todettiin, että tämäntyyppisiä kertaottoja esimerkiksi täältä Eläkerahastosta ei pystyttäisi jatkossa tekemään. Siinäkin mielessä se kertoo sitä, että varsin poikkeuksellisesta asiasta on kysymys, ja aika kalliista asiasta myöskin veronmaksajien kannalta. Tässä mielessä kannattaa tätä asiaa kyllä pohtia jatkossa, miten näihin suhtaudutaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Räsänen, Joona, poissa. — Edustaja Hänninen.

17.57 **Juha Hänninen erk:** Kiitos, arvoisa puhemies! Käytän vähän vastaavan puheenvuoron kuin sillä edelliselläkin kerralla. — Tunnistan tietysti tämän jännitteen tässä. Eläkerahasto on rakennettu turvaamaan jokaisen suomalaisen työntekijän arvokas eläke. Tä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2025 vp

män hallituksen tehtävänä on varmistaa, että tuo turva säilyy myös tulevaisuudessa ilman, että lapsillemme ja lastenlapsillemme jätetään kasvavaa velkataakkaa. Tässä päätöksessä yhdistyvät vakaushuolto, oikeudenmukaisuus ja vastuunkanto. Me emme eläkkeiden kustannuksella leikkaa, vaan turvaamme niiden maksukyvyn kestävästi.

Tämä esitys on esimerkki siitä, miten vastuullista talouspolitiikkaa voidaan tehdä, turvataan eläkkeet, vähennetään velkaa ja huolehditaan sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta. Näin rakennamme vakaata ja turvallista tulevaisuutta suomalaisille. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

17.58 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä asia on todellakin tullut jo tutuksi itsellekin niin siellä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, jossa laadimme tästä asiasta lausunnon, kuin sitten tuolla valtiovarainvaliokunnassa ja sitten ensimmäisessä käsittelyssä täällä täysistunnossa ja nyt toisessa käsittelyssä.

Ennen kuin varsinaisen aiheen sanon, miksi pyysin tälläkin kertaa tästä puheenvuoroa, kommentoin äskeistä edustaja Hännisen puheenvuoroa: Puhuitte niin kuin tämä koskisi nyt kaikkea suomalaista eläketurvaa, mutta tähän koskee Valtion Eläkerahastoa, ja tässä ovat kyseessä vain valtion eläkkeet. No, ”vain” on tietysti ihan huono sana tässä yhteydessä, sillä nekin ovat tärkeitä eläkkeitä, mutta ne ovat itse asiassa kaikesta suomalaisesta eläkejärjestelmästä aika pieni osa.

Mutta se, miksi pyysin tästä asiasta puheenvuoron, johtui siitä, että nyt olen tässä havainnut, ehkä johtuen juuri siitä, että olen sekä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa että valtiovarainvaliokunnassa, että kun me käsittelemme julkista taloutta kokonaisuutena, niin meillä on siellä sosiaaliturvarahastot, jotka rahoitetaan yleensä vakuutetuilta kerätyillä lakisääteisillä maksuilla, kun on kysymys lakisääteisestä sosiaalivakuutuksesta, ja nyt tavan jälkeen tässä tapahtuu jatkuvasti sitä, että me teemme tällaisia siirtoja näiden rahastojen ja valtion budjettitalouden välillä. Ihan tänään olen ollut käsittelemässä paljon paljon pienempää asiaa, joka liittyy apteekkitalouteen ja niin sanottuun lääkkeiden ehdolliseen korvattavuuteen, jossa se, mikä aiemmin on rahoitettu merkittävässä laajuudessa valtion toimesta, siirtyy nyt rahoitettavaksi vakuutetuilta, eli tässä tapauksessa palkansaajilta, eläkeläisiltä ja yrittäjiltä, kerätyillä maksuilla. Työnantajat eivät osallistu sairaanhoitomaksuun. Sitten me teimme vuosi sitten täällä merkittävän sosiaaliturvan rahoituksen kanavoinnin, missä oli samasta asiasta kysymys. Tässä nyt sitten samalla tavalla liikutellaan Valtion Eläkerahaston ja valtion budjettitalouden välillä rahaa.

Nyt täytyy muistaa, että kun me puhumme veroasteesta Suomessa, siitä, onko se 42 prosenttia bruttokansantuotteesta vai 43 prosenttia, niin silloin siinä laskennassa ovat mukana kaikki kerätyt verot ja sosiaaliturvamaksut. Eli kun me siirrämme jotain rahaa sieltä sosiaaliturvarahastosta valtion budjettiin ja ajattelemme, että sillä voimme esimerkiksi alentaa valtion veroja, joita tarvittaisiin muutoin, niin se maksupaine lisääntyy sitten taas siellä toisella puolella, eli se ei muuta tätä kokonaisuutta miksikään. Tämä ei ole pitkäjänteistä ja järkevää, ja tästä täytyisi keskustella enemmän. Valtion budjetissa on 11 miljardin verran erilaisia eläkkeitä. Valtion eläkkeet ovat siitä viisi miljardia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2025 vp

18.01 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tässä edellä puheenvuoroissa tuotiin esiin, että tässä turvataan eläkejärjestelmää. Tosiasia on, että Valtion Eläkerahastossa on noin 24 miljardia varallisuutta, ja nyt sieltä otetaan tämä miljardi pois, ja se tarkoittaa sitä, että se leikkaa sitä eläkepääomaa ja hidastaa tavallaan sitten kasvua ja sitä kautta myöskin heijastuu siihen varautumiseen. Meillä valtion eläkevastuut ovat noin 101 miljardia tällä hetkellä, ja kuitenkin tämä rahastossa oleva on vain noin neljäsosa siitä kokonaisvastuusta, mitä meillä valtion eläkkeitten suhteen on. Eli siinä mielessä tämä ei ole myöskään järkevä ratkaisu.

Sitten jos katsotaan tätä, mikä täällä toinen osa tätä esitystä on ollut, että sitä tuottoa sieltä rahastosta noin vähän reilulla prosentilla tuloutetaan enemmän säännönmukaisesti, niin se on ihan oikein, koska nyt voidaan ottaa hieman enempi riskiä ja saada tuottoa aikaiseksi näistä rahaston tuloista, niin kuin yksityiselläkin puolella.

Mutta tämä murtaa sitä tilannetta. Sitten kun meillä yksityisellä puolella on 270 miljardia eläkevarallisuutta suuruusluokaltaan, joka on suurin piirtein niistä eläkevastuista yksi kolmasosa, ja täällä se on noin neljäsosa, niin tässäkin on pieni ero yksityisen puolen hyväksi.

Meidän eläkejärjestelmä kestää hyvin vertailun kansainvälisesti, ja siinä mielessä kaiken, mitä tehdään täällä eläkejärjestelmässä, pitäisi olla aina ajateltu aika pitkän aikavälin kautta, ja sitä kautta pystytään arvioimaan. Lapsille ja lapsenlapsille on kaikkein tärkeintä, että eläkejärjestelmässä on näkyvissä, että sitä eläkejärjestelmää hoidetaan sillä tavalla, että hekin pääsevät asiallisesti ja asianmukaiselle eläkkeelle sitten aikanaan kun he ovat työelämässä tietyt ajat olleet ja noin poispäin.

Tämä on ollut semmoinen rakenne, että noin kymmenen vuoden välein uudistetaan eläke-etuuksia ja sitä maksatusta, ja ne etuudet ja maksut ovat pysyneet aika hyvin tasapainossa. Se on ainut osa julkisesta taloudesta, joka on nytten aika lailla tasapainossa ja hyvin hoidettu. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

18.04 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! Jatkan vielä, kun tuo paikalta pidettävän puheenvuoron maksimipituus äsken täyttyi, lyhyesti sellaisella kommentilla tästä asiasta, että tällaisessa siirrosta saattaisi olla joku järki, jos ajateltaisiin, että tehtäisiin kertasiirrola kertainvestointi, eli vaikkapa johonkin hyvin yhteiskunnallisesti hyödylliseen rahastoon laitettaisiin rahaa, josta sitten vaikkapa tutkimukseen ja innovaatioihin jaettaisiin rahaa tai tällä tavalla, mutta nythän tarkoitus tässä on pelkästään se, että kyseisenä vuonna 27 otettaisiin sen noin miljardin verran vähemmän valtion velkaa ja saataisiin sitten osoitettua, että sinä vuonna, kun otetaan miljardi vähemmän velkaa, velan suhde bruttokansantuotteen on pienempi. Seuraavana vuonna, niin kuin hyvin tiedämme, sitä miljardia sitten ei ole enää tähän samaan tarkoitukseen käytettävissä, ja siinä mielessä se, että tämä on ristitty pikavipiksi ja muilla tällaisilla sanoilla on kuvattu tätä, on kyllä oikein osuvaa. Tämä tällainen on minusta suorastaan vastuutonta taloudellista kikkailua.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lyly. — Mikrofoni.

18.05 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Tällähän rahoitetaan valtaosin sitä yhteisöveron laskua, joka on noin 800 miljoonaa kyseisenä vuonna. Tilanne on niin, että sille

Pöytäkirjan asiakohta PTK 107/2025 vp

yhdelle vuodelle tästä saadaan se apu aikaiseksi, ja edustaja Lindén puhui hyvin tuossa siitä, että pitäisi ajatella sitten, että jos tällainen otetaan, niin sillä pitäisi pystyä rakentamaan pitempään. Mutta entäs sitten vuonna 28, kun sitä yhteisöveroa ei enää tule, niin miten se rahoitetaan? Kyllähän täällä selkeästi on tehty nyttien aukko tällä yhteisöveron alentamisella. Nyt tällaisilla keinoilla sitä myöskin yritetään paikata, ja se ei ole järkevää. Pitäisi aina miettiä näitten kevennyksienkin tarkoituksia ja sitä, milloin niitä tehdään ja kuinka tarkoituksenmukaisia ne ovat ja miten ne rahoitetaan. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 126/2025 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.